

171

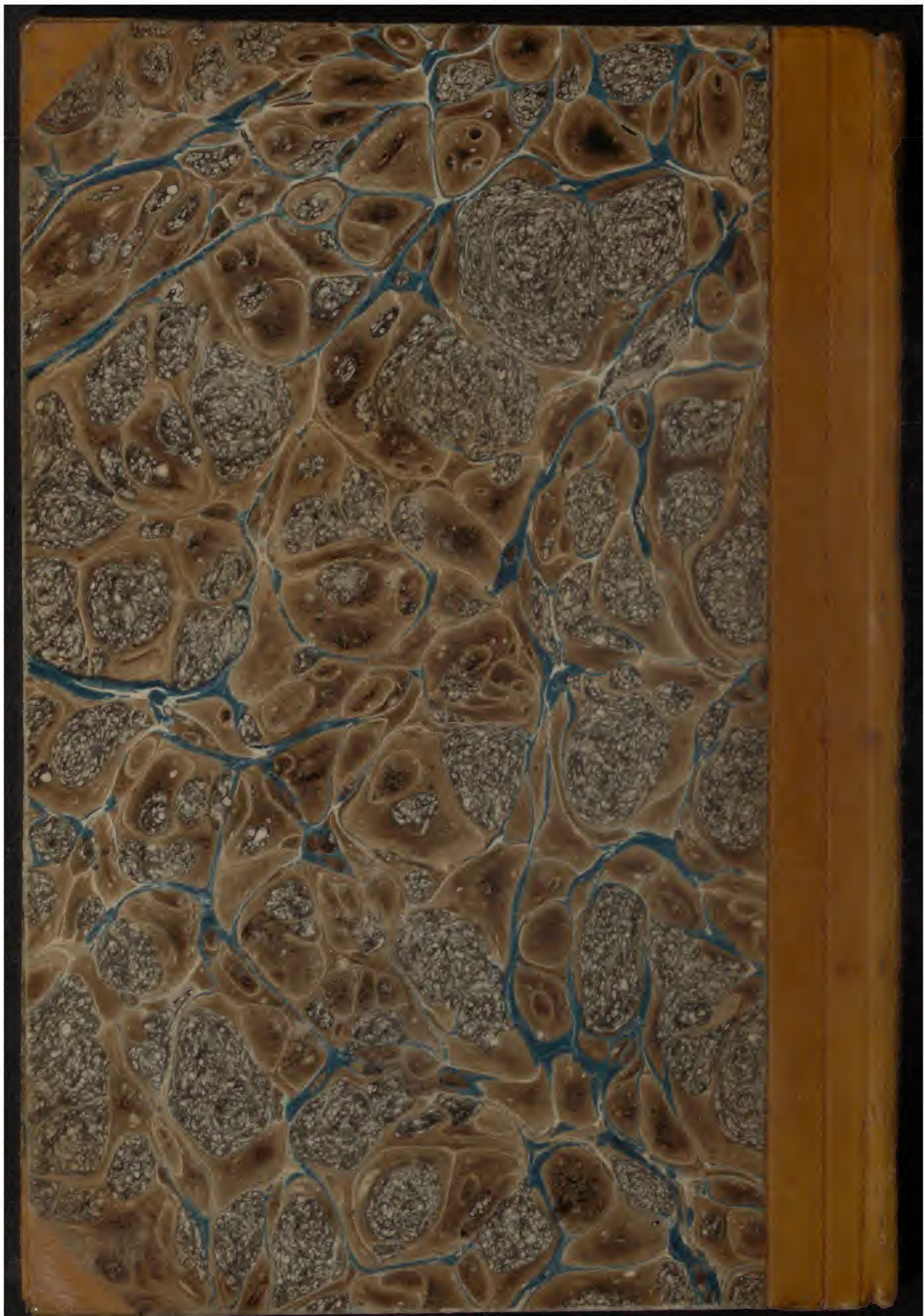
STELLA
CLERICORUM
DAV. BREDÆ.
1491.

G

16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 16

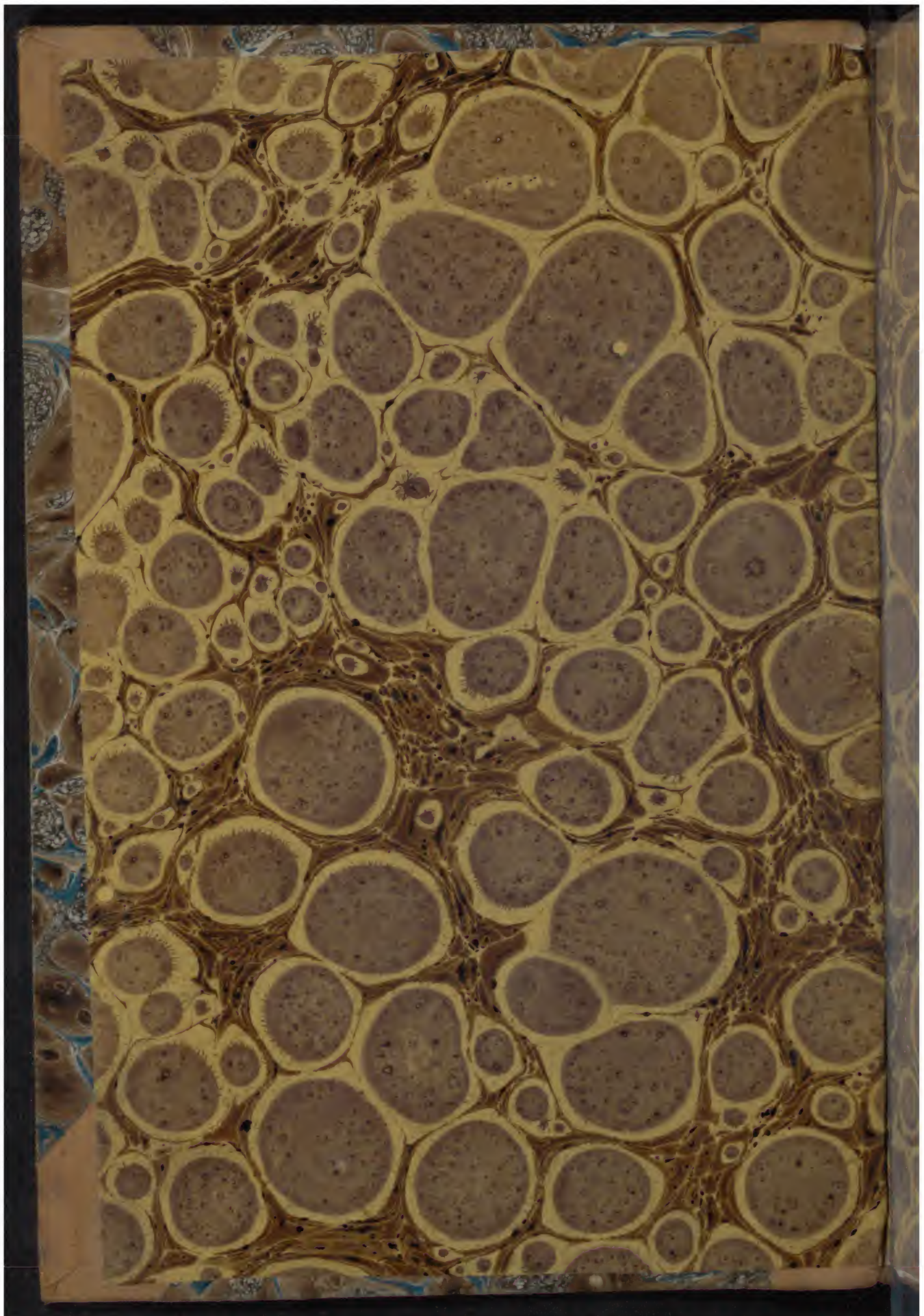
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 16

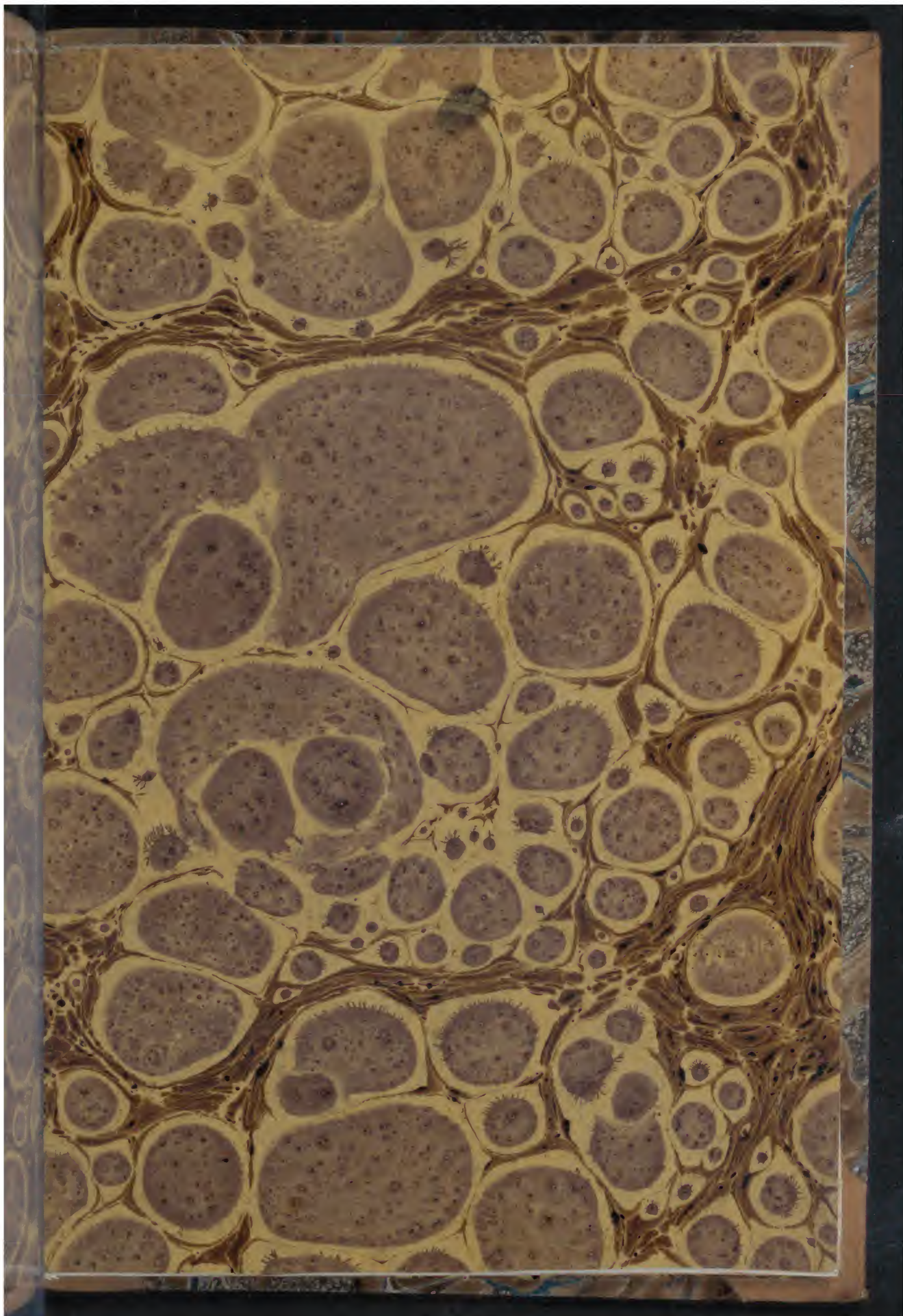

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 16

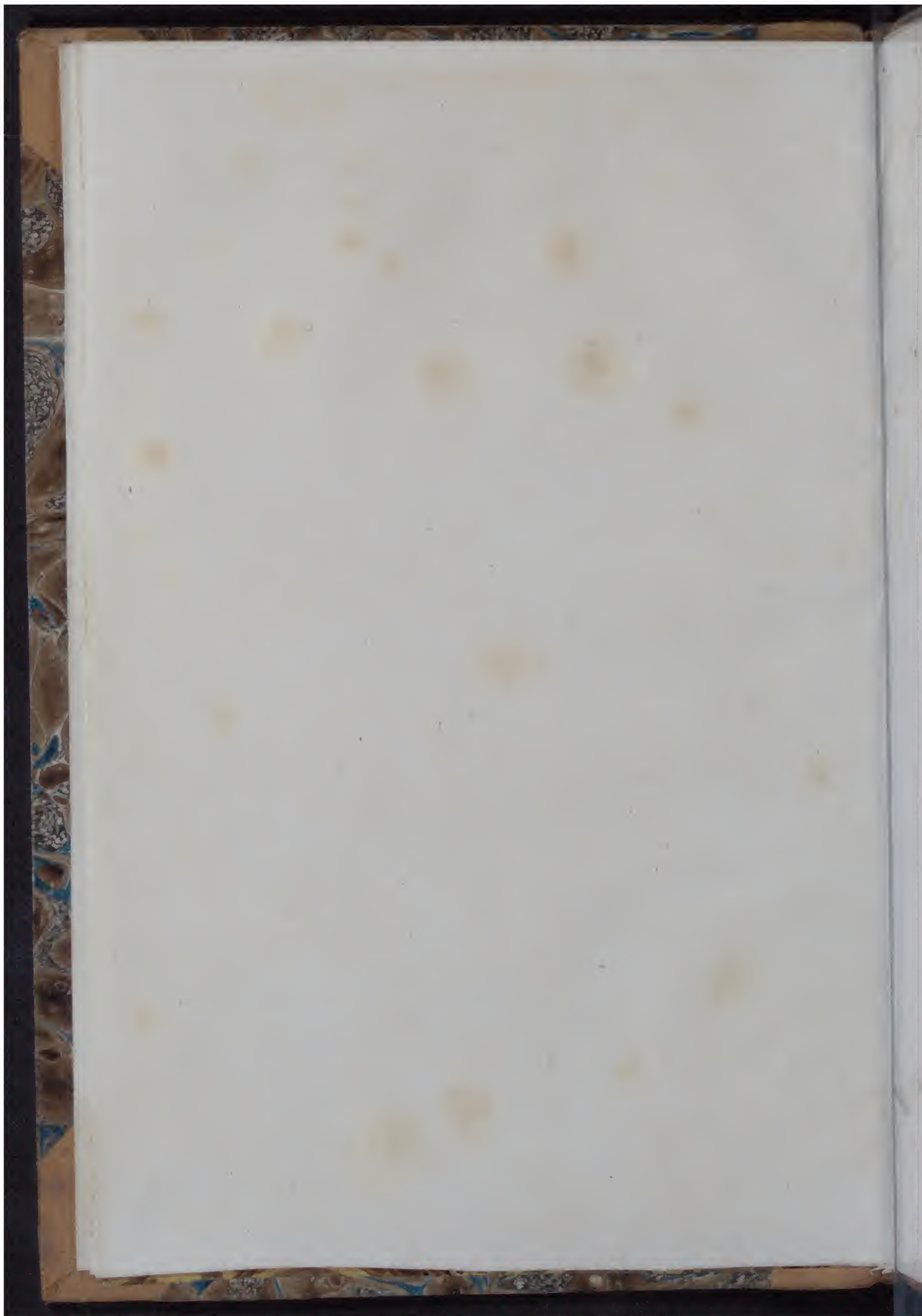

49.

171 G 16.

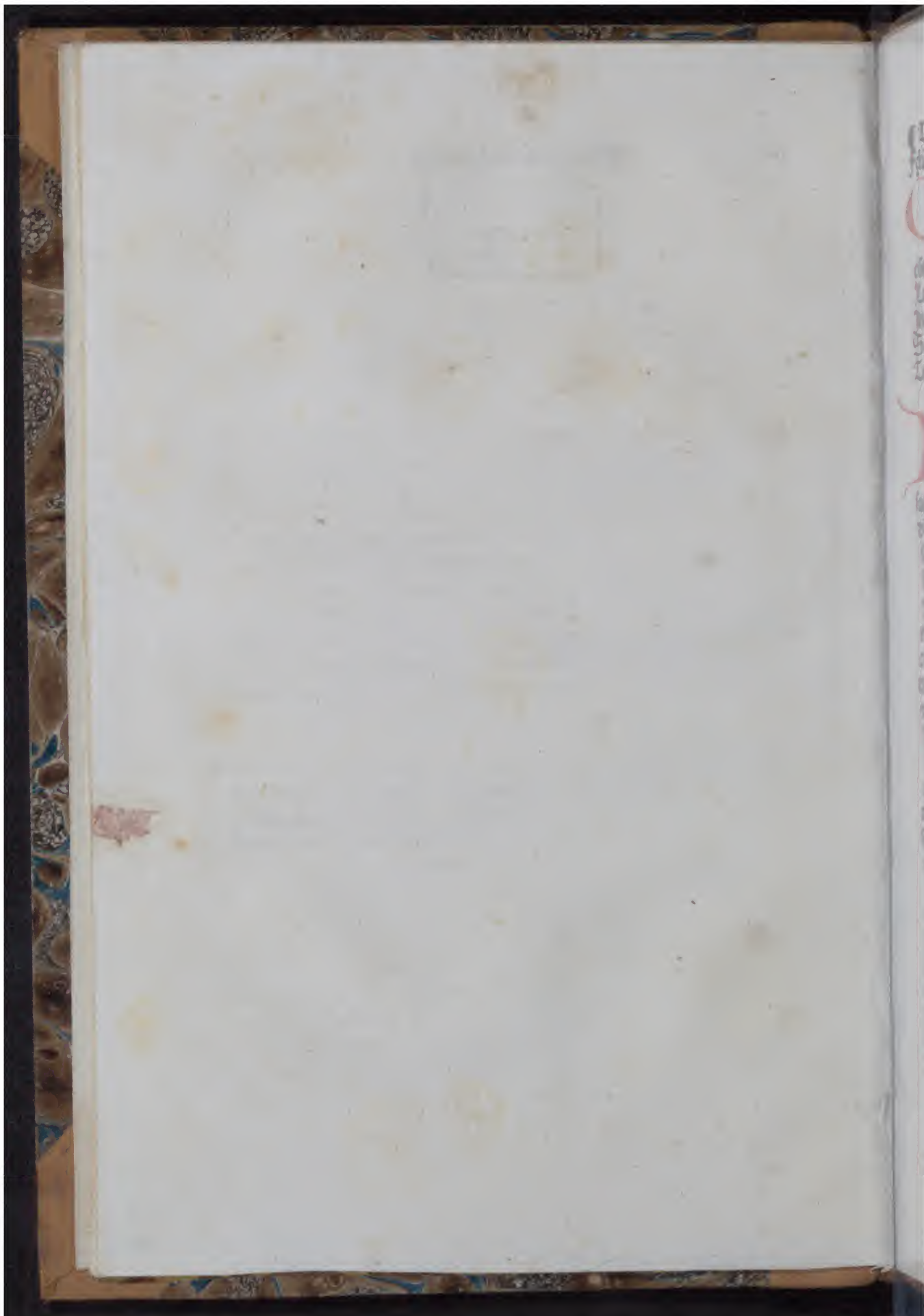
CA. 1609

Stella Clericorum

*Koninklijke
bibliotheek
te v. Lage.*

Tractatus qui stella clericorum siue presbiterorum dicitur
Feliciter incipit

Quasi stella matutina in medio nebule id est peccato-
rum Proprietates huius stelle matutine possunt re-
ferri ad quolibet doctorem fidei . id est sacerdotē . Et
cōtinetur in his versibus.

Lucis splendorem fert secum . fert quoque rorem .

Ingens dat letum . vigilans . decens . preit ipm

Solem . defectum lune comitans . hyemisq;

Tempore lucessit . cedens estate quiescit

Glosa

Lucis splendorem fert secū . vt ibi **V**os estis lux mū-
di **F**ert quoque rorem . scz in p̄dicatione . vt ibi **T**ene-
brosa aqua in nubibus aeris **I**ngens est vt ibi **E**cce
sacerdos magnus **D**at letum id ē facit letum audientem pre-
dicationem : qui ē in tenebris ignorantie **V**igilansq; dicitur . vt
ibi **B**eatus seruus quē cū venerit dñs . inuenerit vigilātem
Decensq; dicitur scilz per bonam et honestam cōuersationē
Preit ipm solem . id est christū qui ē verus sol iusticie . sicut
miles dñm suum precedit inimicos occidendo suo gladio a-
cuto . vt mortui mūdo viuant christo **D**efectum lune comi-
tans . id ē sancte ecclesie per passionem . vñ **Q**uis infirmus
et ego non infirmus? **H**yemisq; tpe lucessit id ē in tēpore tri-
bulationis apparet in calore fidei **C**edens estate quiescit scz
inurente a feruore luxurie et a ceteris vicijs **U**n **Q**ui potuit
trāsgrēdi et nō ē trāsgressus **S**alomon **M**emento creatoris
tui et c. **A**postolus **D**iuisiones ministrātium sunt in ecclā dī
scz actiui cōtemplatiui et prelati **U**nusquisq; in sua vocati-
one et in suo ordine vel ministerio l' officio intēdat vt virtuos-
se et fideliter in vinea operetur **U**n **C**hrisostomus **M**ulti se
prelati siue sacerdotes nomine . sed pauci sunt dignitate **U**n
Apostolus **M**elius est eē paucos et vtilēs q̄ multos et inuti-
les **L**ucas **M**essis quōdem multa . operarij vero pauci scz fi-
deles et veri **H**ieronimus . **S**i charitas fecit precīū in rebo
honestis nichil charius dō et hominib; habētib; rōnem bo-
no et vtili pastore **J**oannes **P**astor bonus aiām suam ponit
pro ouibus suis . **U**n ter dictū ē petro **P**etre amas me? **G**lo-

a ij

sa **A**mas me plus q̄ tuos cognatos z amicos. plus q̄ res tuas tēporales. plus q̄ teip̄m: pasce oues meas **U**n̄ dñs in e/ uāgelio **Q**ui amat aiām suam plus q̄ menō est medignus. **A**postol⁹ **E**rūt homines seip̄os amātes **I**lli dicūtur seip̄os amare q̄ suum honorē z p̄modum plus diligūt q̄ honorē dei **A**ugustinus in libro de doctrina christiana **I**lli vere deū diligūt q̄ nihil aliud q̄ vt nomen dei glorificetur exercent **U**n̄ iam pauci volūt sustinere p̄ter christum paupertatē. cōtēptuz dolorem **S**ed cupiūt diuitias. honores z suauitates hui⁹ mūdi **T**ales em̄ non suscipiūt curas aiārum vel prelaturas p̄ter onus vel p̄ter iugū dñi. sed p̄ter honorem **L**ura em̄ a nimaz non debetur honori sed oneri

Ultiplex em̄ questio quō sacerdos vel pastor curam suam intrauerit vel quomō in ea vixerit vel qualiter eam rexerit. vel patrimonium crucifixi expenderit. vel p̄ter quē finem eam suscepit. vel vt pascat gregem sibi p̄missuz x̄bo z bono exemplo. vel vt pascatur a grege. **U**n̄ hoc nomē pastor deriuatur ab hoc x̄bo pasco scis z nō a pascor pasce/ris. vñ illud **I**eremie **P**astores pascebāt se z gregem meū nō pascebant

In vltima em̄ rōne reddenda dixit ioseph id ē christ⁹ qui ē verus ioseph fratrib⁹ suis scz pastorib⁹ ecclesiarum **A**men dico vob nō videbitis faciem meā donec adduxeritis frēm vestrum minimū **G**losa **Q**ui minimū req̄rit nō obliuiscitur maiorem **U**n̄ illud **S**anguinē eius id est aiām eius de manu tua req̄ram **G**regori⁹ **T**ot mortib⁹ digni sunt negligentes pastores quot negligūt aiās **U**n̄ videat q̄s qz pastor vel sacerdos quomō curam suā intrat. vel quomō eam regat. vel q̄liter in ea viuat. vel p̄ter quē finem eā suscepit. vel quomō patrimonium crucifixi vt dcm̄ est expendat. ne a domino ei obijciatur in reddendo rōnem yronice **A**mice scz tēporalium rerum z non aiārum quomō huc intrasti non habens vestem nuptialem id ē charitatem. qz non p̄ter charitatem id est deū qui est vera charitas curam tuā intrasti vt gregem tibi cōmissum pasceres x̄bo z bono exemplo. sed vt pascereris ab eo id ē vt negligens z ociosus z viuens luxuriose. z eo obmutescente dicat dñs. **L**igatis manib⁹ ne possit

se defendere .z pedibus .ne possit fugere .projicite eum in tñ
bras exteriores id ē cōtinuo ppetue vrentes . qz plus dilexit
lucrum tēporalem q̄ aiārum pro quibz filius dei mortē susti
nuit **E**t quia hic vixit deliciose .z totus suspirauit in peccat̄
totus suspiret eternaliter in penis **E**t quātum gloriatus ē in
delicijs vite huius tātum locum date ei in tormētis .z facite
eū mōtem in inferno .z ardeat vt oleum in flāma . **Uñ** **E**saie
Apportari te faciam sicut gallū gallinacis . q̄ portatur de fo
ro pedibus sursum erectis .z demisso capite .z decoq̄tur in ol
la . sicut decoq̄ris in olla gehennali varijs cruciatibz . vt pes
na cor respondeat culpe qz non cātaasti . nō generasti .z cū alijs
maior reputaberis . sicut gallus gallinacis maior ē alijs .

Quā beneficium alicui porrigitur valde gaudet sed
non querit primo q̄s sanctorū sit patronus in ecclā
sed quātum valeat in tēporalibz . **Uñ** iam pauci cur
rant quō curam suam suscipiūt vel intrāt aut q̄liter eā regāt .
vel in ea viuāt scō m̄ deum . nec symoniam abhorrent sz heu
in pluribus dñatur **B**rego . **S**i q̄s ea intentione grad⁹ ecclē
siasticos vel bñficia querit vt in habeat vite necessaria hic p
uerso ordine vult celestia mercari **L**onge em̄ melius eēt mē
dicare vel arare vñ viueret **Uñ** ioan . **Q**ui non intrat in ouī
le per ostium id est christum sed ascendit aliūde . ille fur ē .z la
tro fur ē furando sibi frutes ab alijs . latro ē occidendo aiās
Fur non venit nisi vt furetur mactet vt perdat **F**uretur frut
tes . mactet corpus .z perdat aiām in gehennam ignis

Quilibet pastor .z sacerdos in se tenet habere tria scilz
sciām . eloquētiam .z bouā vitam . **S**ciām debet ha
bere diuinorū librorū ac eorū intelligētiam in quibus de
um cognoscat se .z alios **Uñ** **B**er . **M**ulti multa sciunt seip
sos at̄ nesciūt **Q**ui seipm̄ non cognoscit nihil scit **H**ec est em̄
pbatissima scientia inter philosophos seculares . dicunt em̄
cognosce teipm̄ **Q**m̄ augustinus in libro de scā trinitate dī p̄
fert scientie celestium terrestrium .z infernoꝝ . ppriam cogno
scere infirmitatem . **Uñ** .z **B**ernardus **D**ñe da mihi scire te .
cognoscere me . diligere te **A**loquētiam debet habere discre
tam . vt ea que scit .z intelligit alijs predicet ne abscondat pe
a iij

cunlam dñi sui id ē sit canis mut⁹ in domo id est ecclesia **Uñ**
Esaie Clama ne cesses ⁊ annūcia populo meo scelera eorum
Tullius. **Melius** ē eloqui copiose ⁊ prudenter q̄m aliq̄d
sine eloquētia acutissime excogitare id ē eloquētia est scia re/
cte proferendi excogitatione cū ornatu ⁊ boꝝ ⁊ pondere sen/
tentiay. **Idem** **Afficiatus** ē audire q̄s audiri. **Id** sacerdos tes/
netur habere sciam ⁊ eloquētiā **Uñ Bre.** In scia sacerdo/
tis nec ē venia nec excusatio **Daniel**. alibi **Ezechiel**. **Qui** at/
docti fuerint fulgebūt quasi splendor firmamēti id ē solis. ⁊
qui ad iusticiā erudiūt multos quasi stelle in perpetuas et/
nitates **Unde** ap̄lus **Duplici** honore honorandi sunt sacer/
dotes **Primo** p̄pter officij dignitatem **Sec̄do** p̄pter doctrinā
precipue illi qui fideliter laborāt in euāgelio. quia ordo fide/
lium p̄latoꝝ est precipuus **Vitā** bonam tenet habere sacer/
dos vt que ore predicat opere cōpleat **Actuū** primo. **Aepit**
iesus facere ⁊ docere **Hiero**. **Quid** em̄ aliud ē bñloqui aut p̄/
dicare ⁊ puerse viuere : q̄s proprio ore seipm̄ p̄demnare. **Qui**
genes **Qui** alium nō instruit seipm̄ docere non p̄t **Bre.** Non
in ⁊ boꝝ splendorē predicator gloriatur sed in ope virtutum.
Hiero. **Doctoris** ē lapsis manū porrigere adiutricem ⁊ errā/
tibus oñdere iter veritatis **Gregorius** **Bonus** doctor ē qui
humiliter seruat disciplinā. ⁊ per disciplinā nō incurrit su/
perbiam **Chrysostomus**. **Uis** bonus apparere circa vitā tu/
am esto austerus. circa alioꝝ peccata esto benign⁹ **Audiant**
te homines parua mādātem ⁊ grauiā facientem **Gregorius**
Cuius vita despicitur. restat vt eius sermo cōtemnatur

Quiis em̄ pastor siue sacerdos sit sedulus in cura si/
bi cōmissa ⁊ in ambone fidelis p̄dicator. vt preco do/
mini. vt pareat dño plebem p̄fectam. in cathedra vt pius et/
discretus iudex in cōfessione mediator inter deū ⁊ pctōrem.
Uñ **Chrysostomus** Non erramus modicā penitentiā iniū/
gentes **Nōne** melius est p̄pter misericordiā reddere rōnem
q̄ p̄pter crudelitatem? **Nam** vbi pater familias ē largus. dis/
p̄latoꝝ eius non debet esse tenax **Si** dcus est benign⁹ vt q̄d
sacerdos austerus

Per etiam sacerdos vel pastor pius in afflictorum compassione et hospitalitate. et in elemosinarum pro posse largitione duplici scilicet corporali et spirituali **S**piritualis continetur in hoc versu **C**orrigo parco precor doceo fero consulo solo **C**orrigo erratorem. parco inimicis. precor pro inimicis. doceo insipientes. fero sustinentes. consulo pusillanimes. solo tribulatos **C**orporalis continetur in hoc versu **C**olligo poto cibo redimo tego visito condo. **S**unt etiam septem species elemosine. **P**rima est quam homo sibi ipsi dat **U**n Salomon **D**iserere anime tue placens deo **I**dem **Q**ui sibi nequam. cui bonus **S**ecunda elemosina ponitur supra pedes domini quam dat ostiarii medicantibus et peregrinis et hospitibus in hospicia colligendo propter deum **U**n **E**saie. **F**range esurienti panem tuum **U**n **A**ugustinus **E**lemosina est ungentum quo maria magdalena unxit pedes domini. id est pauperes qui sunt membra eius ungebant **T**ercia ponitur in gremium domini que datur leprosis infirmis et captiuis precipue inter paganos. **U**n **E**cclie. **A**bscondite elemosinam in sinu pauperum. **Q**uarta ponitur in manus domini quam homo dat viduis et orphanis. et illis deus pudet mendicare. et qui magnam defectum sustinet propter honorem temporalem precipue aut quam dat amicis et cognatis et indigentibus **U**n illud **E**t carnem tuam ne despereris. **C**atho. **I**gnotum tibi tu noli preponere notis **Q**uinta est que ponitur supra cor domini. cum homo dimittit offensas sibi illatas verbis. iniuriis. et rebus ablatas **U**n **D**imitte et dimittetur vobis **S**exta ponitur in os domini. quam quis offert ad aram pro posse suo de rebus iuste acquisitis. ubi offertur sacrosanctum corpus domini pro salute viuorum et mortuorum **E**t cum quis dat sacerdotibus elemosinam cuiuscumque professionis vel ad calicem vel ad ornamentum et decorem domus domini. **U**n apostolus **O**peremur bonum ad omnes dum tempus habemus. maxime autem ad domesticos fidei et doctores scilicet sacerdotes qui sunt illuminatores fidei **S**eptima est cum qua christus totus vestitur que datur pro mortuis qui sunt in purgatorio **U**n in libro machabeorum. **S**ancta ergo et salubris est et cetera. sancta pro compassione. salubris pro elemosinarum largi

tione **U**nde mathe. Date elemosinam et munda erunt vobis omnia **D**aniel Redime elemosinis peccata tua **B**ernardus. Elemosina data in vita elucerna que illuminat animam ne cadat in tenebras eternas **I**dem **D**. homo si ieiunas in hunc differas a diabolo quia ipse nunquam comedit. si vigilas ipse nunquam dormit. si continens es ipse nunquam coit. si silentium tenes ipse nunquam verbis defluit. in hoc solum maxime diabolus superas si elemosine operam prestas **B**eda **F**rustra adoraturus manus suas expandit ad deum qui eas ad subveniendum pro posse suo pauperi non ostendit **U**n apostolus dicit **P**ietas ad omnia valet **N**am si quis lubricum carnis patitur vapulabit sed non peribit **H**ieronimus dicit **N**on memini me legisse aliquem esse damnatum in hoc seculo qui vitam duxit liberalem **G**regorius **N**unquam est vacua manus a munere aut propter munus. ubi est archa cordis repleta bona voluntate. **A**ugustinus **Q**ui dat propter penitentiam pudorem. ut interpellatis tedio careat. rem et meritum perdet **U**n **D**a facie leta sine leticia faciei. scilicet tue **S**i dederis perdis rem meritumque rei **U**n **A**pостolus **D**ilarem datorem diligit deus **A**ugustinus dicit. Elemosina est res sancta. augens penitentiam et minuens peccata separans a demonibus. iungens angelis. et est quasi murus inexpugnabilis circa animam **T**obias **M**agna fiducia est elemosina coram deo. omnibus facientibus eam **I**dem. Elemosina ab omni peccato liberat et non sinit animam introire in tenebras eternas **S**alomon. **S**icut aqua extinguit ignem sic elemosina peccatum. Elemosina enim extinguit ignem peccati. ignem ire dei et ignem totius gehenne

Iam dictum est de elemosina duplici scilicet spirituali et corporali et de speciebus eius cum auctoritatibus probatis **N**unc dicendum est de suffragiis quibus sacerdos animabus existentibus in purgatorio tenetur suffragari. quorum elemosinis usus est et utitur quibus animabus purgandis in penis purgatorii annus pro die statuitur penitentia in hac vita neglecta vel non pacta. que anime sunt tertia pars ecclesie expectantes in purgatorio liberationem **Exp**

emplum de filiis israel per desertum trāseūtibz quadragin-
ta annis . quod quadraginta dieb trāsissent si cōtra deū nō
peccassent **T**riplex em̄ dicitur ecclesia scz in hoc mūdo militans .
in celo triūphans . in purgatorio expectās vt p̄dcm̄ ē libera-
tionem . quibz q̄ttuor modis precipue potest subueniri **V**er-
sus **M**issa . preces . dona . ieiunia . quattuor ista . **A**bsoluūt
aiās quas purgās detinet ignis **Q**ui ignis z cetere pene pur-
gatorij grauiiores z acerbiores sunt q̄s oēs pene martyrum z
omnia genera tormentoz . que in hoc mūdo a tyrānis potue-
runt excogitari z adinueniri quarū aiārum numer⁹ omniuz
hominū viuētū multitudinē excedit **U**n̄ **A**ug⁹ . Nescit qd
petit q̄ purgatoium petit **D**eus q̄s dulce erit in hoc seculo
satisfacere . **D**ico q̄ est grauius in purgatorio eē q̄s diu ocul⁹
potest claudi vel apiri . q̄s illa pena quā habuit beat⁹ lauren-
tius in craticula **U**n̄ vna lachryma de puro corde . plata pl⁹
purgat q̄s decem annis in purgatorio . tñ inter duo mala mi-
nus malū est eligendum . **U**n̄ aīe clamant . vt **J**ob **M**isere-
mini mei miseremini mei saltem vos amici mei . quia man⁹
domini tetigit me **D**uplex em̄ manus in hoc loco intelligit̄ .
scz manus tangētis id est in purgatorio aiās purgans expec-
tans liberationem . z manus dānantis scz in inferno . **U**n̄ ma-
chabeoz **S**ancta ergo z salubris ē cogitatio p̄ defunctis ex-
orare . sancta p̄ cōpassionem charoz . salubris p̄ elemosinaz
largitionem z orōnem fidelium . z precipue sacerdotū quibz
anime p̄mittūtur . quia elemosine sunt cibus aiārū . orō ve-
ro potus **I**eiunia fidelium magna refectio z cōuiuuium pere-
grinatio charoz . penaz alleuiatio z ereptio **I**ndulgētia ve-
ro eis data p̄dest put hic meruerūt dū viuerēt **U**n̄ legitur in
cōmendationibz aiārum **D**eus cui soli cōpetit medicinā pre-
stare post mortem id est indulgētiā . quia ibi anime sunt de
foro ecclesie expectātes liberationem scilz in purgatorio . q̄s
manus domini tetigit vt dictum est **P**re omnibz autē reme-
dijs quibus animabus existentibz in purgatorio potest sub-
ueniri . missa precellit **B**re . **Q**uātum z viuificum domum
dei . qz nūq̄s diuina celebrātur misteria quin ibi cōcurrāt du-
o fructuosa opa . scilz vnius peccatoris cōuersio . vel ad mi-
nus vnius anime de purgatorio liberatio **U**n̄ caueāt herez

des parentum z caroz mortuoz cōmissarij testamentozū et maxime sacerdotes z ceteri quibz anime cōmittūtur. l' quo- rum elemosinis vsi sunt. vel vtūtur. ne aliquo mō eis hic re- media subtrahāt vel aliquo mō differāt qz eoz viaticū est qz p furto z summo sacrilegio eis reputatur Quia primo mor- taliter peccāt in deum. q̄ eas sanguine suo redemit. Scdo ī sanctos z in oēs angelos. de quoz collegio sunt dū liberant̄ Tercio peccant in oēs aiās existentes in purgatorio qz īpedi- unt eaz absolutionem Quarto peccāt in oēs christianos vi- uos p quibus anime liberate a penis orarent z intercederēt ad deum Pro quibz negligentis tales si non satis fecerint in p̄nti grauer puniētur. z in futuro seculo dānabūtur

Sequitur vt supra dcm̄ est vt quiuis pastor sit sedul⁹ z fideliter sollicitus pro grege sibi cōmissio scz pro vi- uis z pro defunctis. z nō personaz acceptor. qz chri- stus generaliter vno eodemqz precio id ē sanguine oēs redē- mit. vt mereātur a dño directe cōmendari dicēte Euge ser- ue bone. quia super pauca fuisti fidelis. supra multa te con- stituam

Quo ergo ordine censetur ille q̄ sp̄ absens est a cura su- a nec p̄est vt pastor. nec regit vt mercenarius In il- lo existimo ordine in quo nullus ordo. sed sempiter- nus horroz inhabitat Ber. Dīroz clericos aliud eē q̄ quod apparent in vestitu z habitu aut quātulum sunt clerici. ge- stu z actu neutrum exercent. nec regūt se vt clerici deberent. nec pugnāt vt laici sed inordināter plures ex eis viuūt cōtra canones z statuta ecclesie cōfundētes ipos z totius cleri ho- nestatem Et qz hic cum oñibz peruerse viuētes moribz z vi- ta participant omni pena in futuro puniētur **Uñ** Digenes **Uñ** quodqz qd̄ est pctm̄ habet suū demonium. z vnūq̄qz demonium habet suū supplicium **Attendite ergo o vos sa- cerdotes ad qd̄ vocati estis electi z cōstituti vt dcm̄ est ad ser- uire deo in sanctitate z iusticia **Uñ** aplus Non em̄ vocauit nos dñs in imūdiāam sed in sanctificationem **Uñ** idē Hec est em̄ volūtas dei sanctificatio vrā. vt sciat vnusq̄sqz vas su- um id ē corpus in sanctificatione possidere. qz ambulans in via imaculata id est in castitate mentis z corporis. hic mibi**

ministrabit in tāti corporis ministerio .z ego dñs exaudiam
 eū . vñ Augustinus . quid pdest si castitas seruatur in corpo
 re z mētis integritas intus polluit in mēte **C**esarius **V**irgi
 nitas in corpe nihil prodest si charitas a corde discedat z hu
 militas . nec iam carnis integritas seruatur si anim⁹ timore
 supbie corrūpit **B**er. **S**upba castitas n̄ ē vera castitas s; oz
 namētū diaboli p̄stibulū pctōr⁹ **A**ug⁹ **A**nimaduertite o vos
 sacerdotes in quāta puritate et tremore debetis accedere ad
 istud sacrificium ad quod xpūs accessurus sanguinem suda
 uit pre angustia . vbi ip̄e sacerdos mirabiliter z ineffabiliter
 obtulit **U**n̄ dicatis cum p̄pheta **I**n toto corde meo exquisi
 uite **C**or mūdum crea in me deus id ē restaura . z sp̄m rectuz
 ī noua in visceribus meis . vt te p̄fecte diligere z digne lauda
 remerear.

Quid ergo dicendū est de sacerdotib; manifeste coha
 bitantibus cū mulierib; . vel adulteris vel fornicātī
 bus vel proprias oues violantib; . vel ebriosis . Plaf
 ciuis . z secularib; plurib; negocijs z vanitatib; implicatis
Admittimus em̄ cōscientijs epōrum z eoz prelati **H**iero.
Alieni erroris nō est nr̄m reddere rōnem . sed prelatoz **B**er.
Integritatis tue sis diligens explorator . non aliene **Q**uid ḡ
 de illis iudicādum ē qui sp̄sā christi violant **H**iero. **S**i
 cut scelestius ē sacrosācām ecclesiam temerarie destruere q̄s do
 mū plebeiam ita scelestius est sp̄sā christi violare q̄s spon
 sam pximi **P**losa sup leuiticum **L**uz diabolus sn̄pra ōni pec
 cato gaudeat maxime ꝓgaudet fornicationi z maxime in sa
 cerdotibus z religiosis q̄ sunt ministri altaris **H**iero. **A**cer
 bioza gehenne tormenta sunt quib; fornicatores z adulteri
 debētur **I**dem. **Q**uid tibi cum mulierib; tu sacerdos q̄ ad al
 tare dei famularis z in cuius loco stas? **D**ic sacerdos qui eis
 dem labijs oscularis filium ꝓginis . quib; osculatus es filiā
 veneris **D**iuda osculo tradis filiū homis **B**er. **D** sacerdos
 corpus tuum efficitur quotidie sepulchꝝ christi . quō ex ore
 tuo egreditur falsitas per qd̄ īgreditur tāta veritas . scilz ip̄e
 christus . quō oculi tui aspiciūt vanitatem q̄ inspicūt tātam
 veritatem : quare manus tue extendūtur ad illicita q̄ tractāt
 tenētē ōnia : quare te ingurgitas ebrietate q̄ plen⁹ cē debet

res dei bonitate **Aug^o** Si sacerdos sit vas incōtinētie z libi
dinis iuxta filium hginis in altari statuet ydolum veneris.
z cum ore polluto pfert hba canonis . os ei^o amaritudine et
dolo plenū est . q̄suis em̄ ozet cū labijs tñ in faciem expuit sal
uatoris . z cum presumit sumere corpus dominicū in os ei^o
pollutum . leuius eēt ei q̄ p̄iceret ip̄m in lutum **Ger.** Vere
sacerdotes qui in carne ambulāt deo placere nō p̄nt . qui pla
cere meretrici cupiūt z p̄sumūt **Idem** Turpissimū ē manus
deo dedicatas z sacro chrismate cōsecratas pudēdis muliez
ingerere . z post hoc sacrosctm̄ corpus dñicum tangere **Canō**
Nullus presumat audire missam a presbytero quē pro certo
nouerit habere cōcubinam **Augustinus** in decre. xl. c. de vi
ta presbyteroz dicit q̄ plus placet deo rugitus leonum . siue
mugitus bouum z grunnitus porcoz siue suum . q̄ cantus in
choro presbiteroz cātantium luxuriantium **Gre.** in decretis
xl. c. **S**i quis presbyter dyaconus vel subdyaconus iacue
rint in ifamia fornicatiōis . inhibeo ei introitum ecclesie do
nec satisfaciāt de mala fama sua deo z populo z si non satisfa
ciāt inhibeo vobis ne aliquis vestrum audeat audire offici
um ei^o qz oēs benedictiones eius cōuertūtur in maledictio
nes testante malachia propheta . **M**aledicam inq̄t bñdictio
nibus vestris . qz manus vestre plene sunt sanguine **Bernar
dus** . **D** q̄s temerarium z q̄s nepharium ē pollatis manibus
tractare filium hginis z ore sordido sumere **Que** mens nō ra
pitur ad excessum **Quis** oculus non erubescit : **Quis** audit^o
non terretur : vbi mūdi precium proijcitur in sterq̄liniū id est
in os imundi sacerdotis : **M**irum ē q̄ talis tūc non veref an
gelum dei stare iuxta se qui secet eū per mediū . **E**t tales bene
p̄nt vocari presbyteri **Susanne** . **Aug^o** . **D** tu indigne sacer
dos noli plus me affligere peccādo **Plus** em̄ me vuln^o pec
cati tui ledit . q̄s vulnus lateris mei **Idē** **M**agis delinquūt
qui iā regnātem in celis cōtemnūt peccando scz indigne cor
pus christi tractātes z sumētes . q̄s qui crucifixerūt eū ambu
lantem in terris . non quasi crucifigētes . sed quasi rāti sacra
menti indigni confectores z presumptuosi pctōres . qz illi se
mel deum crucifixerunt in terris isti quātum in eis ē indigne
tractātes z sumētes quotidie crucifigūt **Ambrosius** **Qui** in

digne christum sumit idem ē ac si ipm interficiat **Augustin⁹**
Melius ē spiritualia penitus omittere q̄ indigne tractare l̄
tangere **I**dem **I**nter omnia misericordie dei opa que ab ini-
cio impensa sunt saluti hominū . nihil mirabilius . nihil ex-
cellentius q̄ q̄ p̄ ingrato crucifix⁹ est dñs **Leo** papa **M**ag-
admirāda est dei humilitas q̄ sua maiestas **Aug⁹** **M**inima
gutta sanguinis xpi suffecisset ad redēptionem generis huā-
ni **S**ed ideo maior copia sanguinis eius data est . vt copio-
sior claresceret christi affectus nos diligētis . **Uñ Bernard⁹**
Patet em̄ amor xpi nos diligentis in vulnere lateris .

Atende ergo o homo quātum p̄ te datū sit . et marie
tu sacerdos qui corpus ⁊ sanguinem tractas . **T**imē-
dum vero ē q̄ dñs tales sacerdotes indignos vt dcm̄
est nō exaudiat . sed magis eū ad iracūdiā prouocāt **Uñ il-**
lud **P**rouocauerūt eum filij eius ⁊ nō filie . sed belial in sor-
dibus id ē in peccatis . iō dñm non placāt . sed magis offen-
dūt eum **N**am etiam loca sacra que tāgunt et calcāt q̄ diu se
in peccatis obstinati cōtamināt **Ber.** Sacerdos sine offen-
sa viuat . qui pro offensis iudicem deum interpellat ne offen-
sum potius ad iracūdiā prouocet q̄ p̄pescat **Aug⁹** **P**at⁹
preiudicium deus in mūdo nō patitur ab hominib⁹ viuenti-
bus q̄ a sacerdotib⁹ carētibus scientia ⁊ bona vita **Ioh̄** **P**l⁹
placet deo vlulatus canū vel lupoz q̄ cātus inimicoz id est
clericoz maloz **Bre.** Nihil ē q̄ dñm offendat ecclesiam dei q̄
q̄ indigni assumātur ad regimen aiārum **Uñ** prelati quidaꝝ
nūc tēporis parū curāt quos iam ad ordines recipiāt vel ad-
mittant vel quib⁹ in sacerdotes pmouēdos man⁹ imponāt.
Uñ laici iā clerum vilipendūt . ⁊ clauēs ecclesie mīme curāt
totam q̄ dignitatē sacerdotum . q̄ negligētes ⁊ ceci sunt du-
ces eoz ⁊ ductores cecoz **Apl⁹** **A**uēdum ē ne cū alijs pre-
dicauerim . ⁊ ip̄e reprobus efficiar **P**redicāt quidā nō mechāt-
dum . ⁊ ip̄i mechātur . nō furādū ⁊ ip̄i furātur . ⁊ cetera vicia
tā s̄bis q̄ factis inordinate viuētes pficiūt . **N**ec ōnia p̄dca
prelatis cōmittimus ⁊ ecclesiastice correctioni corrigēda

Ovos ergo prelati ⁊ presbiteri i vobis pendēt anime
vrōrum subditoꝝ vobis cōmissoz **P**resbyter d̄r q̄ si
prebens ier gregi sibi cōmissio s̄bo ⁊ vite bono exemplo etiā

b i

pro posse tēporale subsidium Et non tm̄ querat lucrū rerum
tēporalium . sed aiārum p quibz filius dei mortē sustinuit.

Uñ dicit dñs Quem perditam de manu pastoris req̄ram.

Legitur in tercio libro regū cū saba in aula salomois
eēt intuita ordines ministrārium ad mēsam regalem
z oēm ornatū curie z familie p̄ ōnibz laudauit ordi-
nem p̄ncernaz . erāt at̄ vni⁹ bitus. Aula salomonis signifi-
cat eccām regina mēsam scz summi regis id ē altare in q̄ cōfi-
citur . tractatur z sumitur . z fideliter ministrat̄ sacrosctm̄ cor-
pus christi . cui mēse diuersi sacerdotes deseruiūt z angeli in-
finiti q̄ dicūt̄ vtutes celoz. Hui⁹ mēse scz altaris sacerdotes
sunt p̄ncerne . iō debent eē vni⁹ habitus id ē vni⁹ scē p̄uer-
sationis in aula summi regis . vt possint dicere cū psalmista. In
domo dñi ambulabim⁹ cū p̄sensu id ē in dei volūtate Qui p̄-
cerne scilz sacerdotes p̄ ōnibz sunt electi z cōstituti ad diuina
libamina infūdenda z ad honorē summi regis z familie id ē
fidelibus p̄pināda **Uñ** eis d̄r per p̄phetam **Hū**damini q̄ fer-
tis vasa dñi id ē p̄parate illi corda vestra in ōni vtute z mūdi-
cia interioris z exterioris . interioris p̄ charitatē . exterioris p̄ bo-
nam famā z honestam cōuersationē . vt digni sitis bibere de
manu dñi calicem plenū vino . id ē sanguine xp̄i **Psal.** Calix
meus inebriās q̄s preclarus ē. **Lāti.** Bibite vinū qd̄ miscui
vobis scz in mea passione sanguine z aqua . de meo latere p̄-
fluente . z inebriamini vino mee dilectionis . nō tm̄ dico me-
ro sed meracissimo scz illi⁹ vne de qua legitur vt biberēt san-
guinem . vne meracissimū id ē sanguinem filij p̄ginis inteme-
rate **Uñ** dico illi⁹ vitis q̄ dixit **Ego** sum vitis vera z pater
meus agricola est **Nobilis** ē vinea in qua pater celestis agri-
cola ē . nobilis vitis fili⁹ dei ē . nobiles palmites scz aposto-
li . nobile vinū e⁹ cui⁹ sacerdotes sunt p̄ncerne scz illius san-
ctissimi vini id est sanguinis christi q̄ p̄fluxit de torculari qd̄
dñs solus in ara crucis dū pateretur mortē calcauit q̄ omni-
bus scz sanguinem vne predicte in eū credentibz propinaret
meracissimū quē assumpsit hō factus de mūdissā carne glo-
riose p̄ginis marie

Eya vos sacerdotes p̄ncerne veri salomonis id est iesu
christi z camerarij z secretarij z dispensatores ministe

rioz dei diligēter attendite in quo gradu z dignitate sitis cō
stituti scz sup omnia bona dñi **Uñ Aug⁹**. Quid potuit de⁹
plus facere sacerdotibz q̄ seipm creare tractare sumere z mi/
nistrare? Ergo redite ad cor z inspicite illud insigne priuile/
gium vestre dignitatis. Quinqz em̄ sunt dignitates sacerdo
tum pre ceteris **P**rima d̄r sacerdos q̄si sacris dotatus . scz sa
cris ordinibz . qz ip̄e est in summo gradu q̄ni ē sacerdotium.
Secūdo quasi sacris deditus id ē sacramentis ad sacrificā/
da sacramenta **N**ā ip̄e sacrificat sacrosctm̄ corpus dñicū ver
bis signis prodigijs z cetera sacramenta **T**ercio dicitur q̄si
dans sacra **D**at em̄ baptismū . cōfessionem . penitētiā . in/
dulgentiā . eucharistiā . bñdictionem z extremā vncio/
nem **Q**uarto dicitur sacerdos quasi sacra docens . docet em̄
verbum sancti euāgelij z articulos recte fidei . **Q**uinto dicit
sacerdus quasi si ducatum prebens z iter populo dī ad regna
celoz verbo sane doctrine z vite bone exemplo . **Uñ⁹**

Sacris dotatus : z sacris deditus atqz .

Sacra docens . sacra dans . o dux sacer esto sacerdos
Bernardus **E**legi mihi in sacerdotem dignū māisionis ha/
bitaculum in vase vitreo . quia licet vitrū de vili materia sit .
tñ probatur clarius super aurū z argētum . sic quilibet sacer
dos q̄uis sit peccator tñ prelucet omnibz alijs rebus . regibz
z principibus z est dignior omni creatura **V**os estis genus
electum . gens scā . regale sacerdotium . populus acquisitio/
nis nō solum tēporalis electionis sed eterne predestinationis
Elegit vos autem dñs añ mūdi cōstitutionem qui nōdum ē
ratis nisi predestinati **E**t ē notādum q̄ predestinatio nihil a
liud ē q̄ gratie vel glorie preparatio . scilz gratie in pñti z glo
rie in futuro **Uñ⁹** Augustinus super illo verbo . **E**legi z pre/
elegi **P**resbiter siue sacerdos si deus sic te elegit . redde rō/
nem villicationis tue . quid vel quod in hoc seculo elegeris .
dum deus rationē a te requireret quia scriptum ē **L**ui plus do
navit . plus requiretur ab eo

O Uenerāda sacerdotum dignitas si digne z sacerdoti
liter vixeritis . intra quorum manus velut in vtero ꝑ/
ginis filius dī incarnatur **O** celeste ministerium qd̄ p
vos pater z filius z spūscūs tam mirabiliter opatur . q̄ vno

eodemq; momēto idem deus q̄ presidet in celo . in manibus
vestris est sacrificium **B**regorius **D**oc tā insigni priuilegio
stupet celum. miratur terra. veretur homo. horrescit infern⁹
cōtremiscit diabolus. veneratur angelica celsitudo **Q**uid ḡ
retribuam dño p omnib; que retribuit mihi **V**erbi grā **I**ste
qui creauit me dedit mihi creare se. q̄ creauit me sine me crea
tur mediante me **Q**uid ergo retribuam dño pro tā singulari
dono sacerdotij mihi impēso . quod ē datū optimū z donuz
pfectum quasi dicat nescio nisi duo miuuta . scz corpus z a/
numā corpus in seruitutem . z aiām in laudē . **U**n psal. **L**au
da anima mea dñm

Considerate ergo mirabilem vestre excellentie digni/
tatem q̄ vos non solū pre cetero genere ordinauit . sz
etiam pre cūctis creaturis quas ad laudē et gloriā
nominis sui creauit **U**n dñs **E**go cōstitui te super gentes z
regna vt euellas peccati maculam z edifies corda hominuz
penitentiam agere volētium . z disperdas errores z plantas
p̄tutes in animabus viuificādis **U**n dñs **E**go vos elegi de
mūdo z posui vos ad grām vt eatis volendo . z fructū afferā
tis fideliter operādo . z fructus vester maneat in eternū pgre
gando **B**er. **N**ullus fructus carior deo est q̄ fructus aiāruz
pro quibus mortem sustinuit filius dei **Q**ui em̄ deo in omib;
hominib; lucrātur aiās per baptisimū regenerāt per cōfessio/
nem . z per penitentiā reuocāt . z eos sacramento eucharistie
cibant . quasi dicat uullus nisi sacerdotes **M**alach. **L**abia
sacerdotum custodiūt sciām . scz dei qz angelus dñm exercitu
um ē . **A**ngelus in p̄uersatione . angelus in diuinaz grārū ac
tione . angelus in ardore charitatis . angelus in subiectiois
humilitate **S**alua reuerētia angeloz quoz infinitus est nu/
merus . dico q̄ maiores estis q̄ angeli . z precellitis dignita
tem eoz largo mō loquēdo **Q**ui nāq; angeloz tradidit deus
quod datū ē sacerdoti scz **D**ōcūq; ligaueris sup terrā erit li/
gatum z in celis.

Data due claues sunt scz scie z potestatis . pate a dño
beato petro . z ceteris hominib; . nō omnib; sed solis
sacerdotib; z successorib; suis . licet em̄ solus de⁹ pec
cata remittat . tñ nūquā vel raro sine suis ministris id ē sacer

dotib; Quod p̄t probari per leproſos. quos cū dñs mūdassz
dixit **I**te ostēdite vos sacerdotib; .z humiliter obedite z dū
īrent mūdati sunt **P**robari etiam p̄t per lazarum . quē cū do
minus suscitasset a mortuis dixit discipulis suis . soluite euz
z sinite abire **E**t quare ip̄e dñs non soluit eū a vinculis cor/
pis qui soluerat eū a vinculis mortis . z q̄re nō iussit mariaz
z martham sorores eius soluere . vel iudeos cognatos ei⁹ q̄
erant ei p̄p̄inquoiores debito naturali . q̄s discipuli dñi . **P**er h̄
euidenter patet z probatur q̄ solis sacerdotibus data est po
testas a dño ligādi atq; soluēdi . **A**cce quāta dei benignitas .
quia ip̄e dñs q̄nq; per malos bonum opatur z hoc iō ne cla
ues ecclesie a fidelibus paruipendantur . qz si aliqñ sacerdo
tes non h̄nt ex merito . tñ habent ex officio dignitatis . z si q̄s
sacerdotum indignus sit . quod absit . hoc sibi . nō tibi .

Ecce quāta potestas vobis sacerdotib; data ē qz lin/
gue vestre clauces celi facte sunt **B**er. **Q**uātū digni
tatem cōtulit vobis deus **Q**uāta est prerogatiua or
dinis sacerdotalis **P**retulit vos regibus terre pretulit hunc
ordinem omnib; hominib; . immo vt altius loquar . pretu/
lit vos angelis . thronis . z dominationib; **S**icut em̄ nō an
gelos . sed semen apprehendit abrae ad faciendā redēptionē .
sic non angelis sed hominib; scz sacerdotib; corporis z san/
guinis sui cōmisit cōsecrationem

Nota q̄ ad quinq; ūba sacerdotis stantis ad altare z dicē
tis ūba canonis **H**oc est em̄ corpus meū . quibus ūbis dñs
dedit vim cōficiendi in cena prelati . vel in lanceatione san
guine z aqua de suo latere profluente . dicebatur **H**oc facite
quocienscūq; sumitis in meā cōmemorationē id est ob mei a
moris memoriam . quē exhibui ī cruce passus pro vob; **T**ūc
em̄ vt dicit **B**er. **A**eli celoꝝ aperiūtur . z ip̄e christus q̄ ēi si/
nu patris mox venire dignat̄ in manus sacerdotis cui virtu
tes celoꝝ deseruiūt . z panis in altari in verū corpus christi z
vinū in eius sanguinem cōuertitur z trāsmutatur . z sub mo
dica forma panis totus velatur de⁹ verus z hō **U**n̄ **E**saías
Vere tu es deus absconditus scilz in hoc pane vt medicina
sub nebula **P**sal. **M**irabilia opa tua dñe scz in hoc sacramē
to corporis z sanguinis tui . z anima mea cognoscet nimis .

scz credendo firmiter.

Quam ergo tanta dignitate sit sacerdos. q̄ creator sit sui creatoris et totius creature. ip̄m perdere vel dānare i/ cōueniens est **U**n̄ ysi. Sicut patrem interficere filiū imposibile est. sic creatorem perdere creaturam incōueniens ē **S**icut in ecclesia reliquie sanctorū quorū anime in celis sunt cō/ duntur. sic ip̄e de⁹ requiescit in corde digni sacerdotis **A**ugustinus **E**legi et p̄elegi mihi cor digni sacerdotis in habitaculum dignū mee māstionis tanq̄ in vase vitreo **L**icet vitru/ truz sit de vili materia tñ splendidius ast auro et argēto **S**ic sacerdos preluceat dignior et maior coram deo omnib⁹ hominibus regib⁹ et principib⁹ h⁹ mūdi in sua dignitate. vñ hono/ randi sunt sacerdotes. quibus de⁹ tātam in mūdo p̄e ōnib⁹ hominib⁹ p̄tulit grām et honorem **U**n̄ dñs. Qui vos audit me audit. et qui vos spernit me spernit **A**postolus Qui vos cōturbat scz indebite. iudicium portabit quicūqz ē ille **F**acha **Q**ui vos tangit sacerdotes offēdit pupillam oculi mei. **E**t dñs in psal. Nolite tangere christos meos quos et p̄phetas vocat dñs **E**t in prophetis meis nolite malignari.

Wegitur de alexandro rege magno q̄ dum venit hieru/ salem ad expugnādā eā. occurrit ei sacerdos iudeorū in ornatu pontificali. q̄siuit rex quis esset rñderūt sacerdos altissimi. ip̄e vero descendens ab equo humiliter inclinādo honorauit eum **E**t sic iudei per eum obtinuerūt grām regis q̄to magis sacerdotes xp̄ianorū hui⁹ t̄pis honorādi sunt. qz ip̄e deus honorat in ip̄is cui⁹ camerarū sunt et ministri. **S**alomon **D**abitur illis in sacerdotibus electū dei donū. et fors in templo dei altissimi scz fors grē et glorie **D**e sorte grē psal. In manibus tuis sortes mee id ē ordo et vita electionis. **D**e sorte glorie **D**aniel **S**tabis in sorte tua in finē dieꝝ **S**api. **E**cce cōputati sunt scz sacerdotes inter filios dei. et in scōs fors illoꝝ est scz sacerdotum. **M**erito ergo gaudete et bñdici te vos sacerdotes dñi dño. laudate et superaltate eum in sc̄a

Uni vos ad tātā glām elegit **E**nit fili⁹ hōis q̄rere et n̄ seducere. saluare et nō dissipare sicut mali p̄lati **D**e q̄b⁹ sapiā **D**urū ē iudiciū his q̄ male i/ trant. durius his q̄ postq̄s intrauerit male viuūt. durissimū

bis q̄ male presunt. **T**res em̄ sunt questiones. quō intrasti.
quō vixisti. z quō rexisti. **D**e priō amice quō huc intrasti nō
bñs vestē nuptialē. **S**i forte canonicē intrasti nō p̄ precū vio
lentias. n̄ per p̄ciū. n̄ per p̄sanguinitatē. adhuc restat q̄ intē
tione aut p̄ charitatē aut p̄ cupiditatē. **S**i p̄pter deū. faciat q̄
dei sunt sicut qui venit ad forū faciat ea p̄pter q̄ venit. **A**t ille
obmutuit. qz nō potuit sibi de hac q̄stione r̄ndere. qz ocul⁹
e⁹ n̄ erat simplex id ē intētio. igit̄ totū corpus erat t̄nbrosum
Unde dñs. **M**ittite eū in t̄nbras exteriores. **S**c̄da q̄stio fit
per **E**saia. tu q̄s es quasi q̄reret. q̄s hic. q̄liter vixisti in
eccā tua. **S**i nesc̄ r̄ndere. seq̄tur **A**pportari te faciā q̄si ap
portatur gallus gallinaci⁹ q̄ maior ē alijs. **E**t maiores in ec
clesia dei iam nihil faciūt s̄z minores. **T**ercia q̄stio fit p̄ hie
remiam **U**bi ē grex tu⁹ q̄ datus ē tibi pec⁹ inclinatū id ē val
de gloriosum. **E**t ne credas deū posse dubitare de aliq̄ oue di
cit em̄. **A**dhuc trāsibūt oues p̄ manus numerātis. **S**i igit̄ n̄
solū pro vob̄ sed pro singulis subditis opz rōnem reddere q̄s
durissimū putas iudiciū crit̄ om̄ibz q̄ p̄sunt. **A**ria sūt q̄bus
optime diabolū vincim⁹ s̄z ardēs cogitatio. carnis morti
ficatio. z acuta orō. **D**e priō **P**sal. **I**n meditatione mea exar
descit ignis quo fugas diabolū fulgura choruscātem. marie
si meditationes sint de passione xp̄i. **D**e sc̄do ap̄lus dicit **C**a
stigo corpus meū z in seruitutē redigo. **D**e tercio aug⁹. **P**riō
humilis diuinū p̄meretur auxiliū. **C**hrist⁹ dicit per **E**zechie
lem ad p̄latū. **S**peculator ē dedi te domui isrl̄ id ē laicis. **U**n̄
valde necē ē vt sint lucidi pastores. qz nemo p̄t in speculo spe
culari lutofo. **C**hrist⁹ ē sol. pastor debet eē luna. luna at̄ non
h̄z lumen nisi a sole. ita sacerdos n̄ debet recipere decorē a mun
do s̄z t̄m̄ a xp̄o. **I**tem sacerdos q̄ p̄ nūmis celebrat videt dice
re cū iuda. **Q**uid vultis mihi dare z ego vobis eū tradam. er
go nefas est vendere dominū suum. **C**ogita qz primus seru⁹
venditor seipsum suspendit. **J**udas enim nummos misit in
templuz. **P**eiiores sunt sacerdotes qui denarios pro quibus
cantant mittunt in lupanar z in ventrem suum. **J**udas semel
christum vendidit. z de hoc penituit. et tu forte multotiens
vendidisti z non penites. caue ne desperans teip̄m suspēdas.
Bernardus. **V**enient ante tribunal iudicis. audietur pu

pilloꝝ accusatio ⁊ grauis allegatio quoz vixerūt stipendijs
⁊ non diluerūt eoz pctā **A**udi dñm dicentem **V**os comedistis
peccata populi **E**t alibi **P**asce pasce. sed nō dicit vende ven
de **I**tem **D** bone iesu videtur cōtra te cōspirare vniuersitas
populi chꝛistiani **N**am illi in psecutione tua sunt primi q̄ in
ecclesia vidētur gerere principatum **S**i q̄s de populo deui/
at ille solus perit. sed sacerdotis error multos perire facit. si
etiam non obest quātum pdest **B**er. **D** sacerdos corp⁹ tuus
efficitur quotidie sepulchꝝ xp̄i. cur tūc per os tuū egreditur
falsitas per quod quotidie ingreditur veritas? **C**ur oculi tui
vident vanitatem qui quotidie aspiciūt veritatē? **C**ur man⁹
tue extendūtur ad illicita ⁊ inania. que tenēt tenentem ōnia?
Cur te ingurgitas ebrietate. qui totus plenus debes eē bō/
nitate? **R**ogo ergo te vt fugias ōnem vanitatem ne in futuro
cōdemneris p veritatem. **T**āto vtiq; grauius cades ab alto
quāta excellentius polles dignitatis officio **I**dem **B**er. **D**
dñe pastores tui mutati sunt in tōsores. agni in lupos. defē
sores in dissipatores. qui deberent eē sobrii. quotidie s̄ ebrii
qui prelati pilati. qui casti incesti. qui pastores seductores
Nōne totiens repetitum ē. petre amas me. pasce oues meas
quasi dicat. nisi me pfecte diligas me id est plus q̄m te tua ⁊
tuos. nō intromittas te de cura ista. nec tu sacerdos ⁊ marie
pastor. p ouib; pro quibus effusus ē sanguis meus **B**er. **N**ō
debet aliorum ducatum suscipere qui nō vult alios bene vi
uendo instruere **N**ullus ita vilipendit officiū suū sicut cleri
ci **F**abri ⁊ agricolae mane surgunt. sed non ip̄i. dormiūt enī
vsq; ad meridiem **B**er. **V**e sacerdotib; miseris p̄ditoris so
cijs qui ch̄istū iterum id ē quātum in eis est crucifigūt ⁊ san
guinem testamenti pollutū ducūt **Q**ui manib; pollutis ocu
lis impudicis. ore venato corde impudico dū ad reuerendū
sacramentū nō reuerēter accedunt angelos assistentes offen
dunt. ⁊ de singulari medicina sibi miserabiliter acquirunt.
eternā dānationem **C**auete vobis p̄latuli. voratores vt ca/
tuli. mortem nō attenditis. qui fauorem venditis **D**atur nū
mī. pcurātur paruuli scz idiote. irregulares. excomunicati.
ebriosi. lusoꝝ. nunq̄m casti. semper incesti. ve vobis ve. ⁊
semper ve

Dominus trāsiens de hoc mūdo ad prēm ecclām quā
suo sacratissimo sanguine redemit fratribz suis scz sa
cerdotibz regēdam cōmisit dicens **E**xiui a patre et veni
in mūdum itēz relinquo mūdum et vado ad prēm vos oues
meas custodite . pro quibz sanguis meus effusus est. **Q**uāta
sit dignitas sacerdotalis scz officij et ordinis audiam⁹ et vide
amus **Q**uātūcūqz em sit aliq̄s bonus tm̄ non p̄t cōficere cor
pus christi nisi ordinatus fuerit . vt officij sacerdotalis exhi
beat ministerium . dei at̄ est officium tribuere et bñdictiones
Un̄ **Aug**⁹ **S**acerdotes non p̄pria p̄tate bñdicūt . sed qz xp̄i
figuram gerūt . et p̄pter eum qui in ip̄is ē bñdictionis tribuūt
plenitudinem **D** sacrum et celeste mysteriū qd̄ per vos p̄ et
filius et sp̄s sc̄s mirabiliter opatur . credimus qd̄ post deum
non est tāta grā et p̄tās sicut est vr̄a. **U**n̄ **ber** . **S**up̄ potestate
vr̄a et tam insigni p̄uilegio vr̄o celū letatur . miratur terra .
cōtremescit diabolus . abhorret infernus . vere ē hō . venerat
plurimū angelica cellitudo . qd̄ vno eodēqz momēto deus qd̄ p̄
sudet in celo . in manibus vestris ē in sacrificio. **S**z vn̄ h̄ dul
cissime et p̄ssime iesu vt sacerdotes qui sunt vt nos h̄miculi
et puluis et cinis te p̄ntem habere mereātur p̄re manibz . p̄re
oculis qui tot⁹ et integer sedes ad dexteram patris . qd̄ vnus
hore momēto a solis ortu vsqz ad occasum ab aquilone vsqz
ad austrum presto es dñe? **L**erte non ex debito . non ex meri
to . sed ex volūtatis tue bñplacito p̄repassi te ī dulcedine tua
paup̄i deus scz sacerdoti **H**ec ē vere celestis indulgētia . hec
ē cumulata gloria . hec ē vere superexcellens grā . sacerdotē de
um tenere in manibz . nullis āgeloz . nullis archāgeloz . nul
lis sp̄ritibus sed hominibz . non om̄ibz sed tm̄ ordini vr̄o cō
missam cē credimus celebrationem tāti misterij . vt cōsecre
tus in sacerdotem p̄orsus idip̄m p̄ficiat in altari qd̄ christ⁹
in cena paschali cōfecit manibus suis **I**n altari quippe sacer
dotum ore et manibus cōficatur xp̄i corpus . nō creatur . non
nascitur . sed quod totum in dextera patris ē . ē totum in ma
nibus . totum in ore sumētis . vnus in multis et in diuersis.
D sacerdos tu es sacerdux . sacra docens . sacru dās **S**acer
dux in exhortatione . sacra docēs in participatione carnis et
sanguinis christi . sacrum dans p̄ deo exemplū viuēdi ceteris

Ut amplius mouearis imo ut magis incalescas in amore tui redemptoris voluit Christus ut iugiter coleretur pro tuo misterium quod semel offerebatur in mundi precium. et penne illa victima viueret in memoria et semper erit in gloria patris. **U**nmo ysaes rogauit dominum quoddam dicens **D**omine mibi teipsum domine verum **S**ed tibi non solum ostenditur. sed in manibus tuis se totum tradit. **D**electari ergo debes o tu sacerdos et gaudere in sacramento altaris. in cuius confessione fidelis minister inuenit in medio patris et filii et spiritus sancti astantibus ex omni latere supernis ordinibus sacramentum prenotabile misterium super excellentis glorie. videt et sentit sacerdos filium dei fratrem suum amantissimum. cuius veraciter carnem et sanguinem tenet **U**n psalmus **N**arrabo inquit nomen tuum fratribus meis **V**idet et sentit spiritum sanctum a patre et filio procedentem domesticum esse socium confortem et dispensatorem tuum quia ipse vere consolator est penitentium et aduocatus omnium in se sperantium **V**idet verum deum et sentit spiritualiter angelos et omnem celorum senatum sibi applaudentem. et ut conciuis eorum ascribi mereatur **I**bi quoque celebratur familiaris colloquium inter deum et moysen amicum suum id est fidelis ministrum **P**ensa igitur iugiter amplectere suauiter reponere fideliter quid audis. quid agis. quid legis. quid tenes **C**alix sepulchrum christi. patena lapidem suppositum. corporale sudarium **S**ubtrahitoria corporalia lintheamina quibus inuolutus fuit Christus significat **H**ostia quam vides non est panis. sed caro et sanguis est qui pependit in cruce pro mundi vita **I**te oculis tuis vides panem angelorum qui nescit putrescere non vadit in cececessum sed ducet te in excelsum. illuc reducet te vnde retraxit te imaginem suam. hoc itaque sacramentum ab eterno in celo repositum sed diabolo penitus celatum. prophetis quibusdam reuelatum. sollicitudini et sanctitati vestre est traditum et per omnia donatum **Q**uis vidit talia. videant oculi ne mirentur quia omnia sicut voluit fecit. **D**e sacerdotes quantum est quod in elevatione manuum vestrarum capita regum inclinatur quod reges et regine vobis munera offerunt **O**mnis ecclesia vos presbiteros confitetur et expectat intercessores **I**n quorum priuilegiati amoris premium datum et dictum est petro **P**asce oues meas in singularitate potestatis datum est et dictum est apostolis **Q**uod cumque ligaueris super

terrā zc. **P**ensate quātum ē hoc maximū scz si ad ligationem
āgeloz ascēsus hominū expectaret. quātū g̃ est si ad arbitriū
hominū ascensus inclināz angeloz. **A**udite vestri officij di/
gnitatem. cautelam z cōstantiam. cū dixit elegi vos zc. offi/
cium. vt cum dixit eatis. cautelam. vt cū dixit fructū affera/
tis **C**ōstantiam. vt cum dixit. fructus vester maneat. **V**ob
etiam dcm̄ ē **I**te in vniuersuz orbē zc. **E**lecti ergo estis vt ea/
tis. ergo periculosum ē vobis stare. periculosius sedere. pe/
riculosissimū est iacere.

Recordor me legisse qđ accidit in burgondia. cū sacer
dos qđam veniret ad sinodū trāsiens p̄ mediū nemoz
obuiū habuit diabolū in figura hoīs trāsfiguratū quē cū sa/
lutasset tradidit ei lrām quādam clausam tradendam epō et
vniuersis rectoribz in illa sinodo cōgregatis. quā cū aperu/
isset epūs in p̄ntia omnium fecit legi. **T**enor at̄ illius lr̄erat
iste **R**ectores tenebraz rectoribz ecclesiaz salutē. mādamus
vobis q̄ multum diligimus vos. quia qđ cūqz vobis p̄mit/
titur. ad infernū cū magnis glomerationibz destinatis **I**tez
alibi dictū fuit epō peruerso a christo dño. **D**ñ mihī reduces
aiās quas cū prauo exemplo dānificasti **B**er. **T**imeant cle/
rici ministri ecclesiarū qui in terris res sanctorum quas pos/
sident tā inique gerūt. vt stipendijs que sufficere debeāt mi/
nime cōtenti. superflue quibz egeni sustentari deberent. ipie/
tate sacrilegij sibi retinent z in vsus superbie atqz luxurie vi/
ctum paup̄ez cōsumere nō verētur. duplici iniq̄tate peccan/
tes scz qđ aliena diripiūt z sacris in suis vanitatibz z turpitu/
dinibus abutūtur **D**eu hodie nō pascūt pastores oues. sed
seip̄os p̄pter quod cōminatur eis dñs dānationem **E**zechiel
xliiij. **U**e pastozibz hierusalem. quia pascebāt seip̄os nō o/
ues pascūtur a q̄bus pastozibz pasci deberēt **U**n̄ **B**ernard⁹
Cōuenit bonitas amabilem. scientia discibilem. disciplina
mirabilem reddūt **S**cientia et disciplina bonitatem attra/
hūt. scientia corrigit z disciplina pascit. **D**ebet aut̄ quilibet
prelatus z religiosus z clericus qui alijs preest sollicitus eē
quomodo deo placeat in puritate cōscientie **B**ernard⁹ **N**ā
ducare sp̄ualiter corpus christi est passionis z redemptionis
eius attentius recollere sacra beneficia ad sumentum suauis

ter in cōscientia .z. recolēdū fideliter ī memoria **Aug^o** Quos
tidie corpus christi sumere nō laudo nec vitupero Hoc est si
gnum sepe cōmunicādi cū de perceptione h^o sacramenti tior
seruilis minuitur .z. incēdium charitatis pl^o augmētāf **Sz**
per hoc aliqui retrahūtur cū de cōmunicatione deuotionem
z cōsolationem singularem nō ita percipiūt .put eis bñplaci
tum foret **Et** hi magis sua q̄ dei sui videntur querere

O Venerabilis sanctitudo manuū sacerdotuz **O** felix
exercitium .o mūdi vere gaudium .vbi ima summis
iūgūtur .cum xpūs tractat xpm .sacerdos dei filius .
tibi delicie sunt eē cum filijs hominū **Un̄** petrus in canoni
ca **Vos** estis genus electū .regale sacerdotium .gens scā .po
pulus aq̄sitionis **Aug^o** Vos estis inqt genus electū nō so
lum electione tpalis prelacionis sed vt spero electionis eter
ne p̄destinationis **Un̄** apls **Elegit** eos añ mūdi cōstitutio
nem .qui nōdum erant nisi p̄destinati **Aug^o** Quō elegit e
os añ mūdi p̄stitutionem qui nōdum erāt nisi p̄destinādo
Bregio .P̄destinatio nihil aliud est q̄s gratie p̄ntis z glorie
future preparatio **Aug^o** Quatuor em̄ reqrūtur pprie ad pre
parationem grē p̄ntis z p̄destinationem glē future .pmū ē
volūtas tribuēns .secūdum ē libertas volūtatis .terciuz est
p̄destinatio non ex̄ntis .quartū ē meritū accipientis .alio
quin nec grā in p̄nti nec sequetur gloria in futuro **Un̄** ap̄lus
Quos p̄sciuit hos p̄destinauit cōformes fieri imagini fi
lij dei scz sacerdotis in tāti misterij ministerio **Idem** Quos p̄
destinauit hos z vocauit .z quos vocauit hos z iustificauit
quos iustificauit illos z magnificauit **Glosa** In p̄destina
tione ē grā .in vocatione potentia .in iustificatione leticia .ī
magnificatione gloria .vñ vos sacerdotes estis gen^o electū .

Augustinus o presbyter siue sacerdos sicut de^o te ele
git z p̄legit .reddere rōnem villicationis tue in quā
vel quod tu in hoc seculo elegeris dū deus electionē
a te requireret .nō est dubium dare an sacerdos sit angel^o an di
abolus **Si** vixerit in castitate corporis z aīe z humilitate .
est angelus **Si** vixerit ecōuerso ē peior diabolo z hoc ē hor
ribile valde mal^o presbyteris **O** sacerdotes cōsiderate v̄edi
gnitatis dulcissime excellentiam qz dñs vos ditauit p̄e ōni

bus creaturis **H**onorādi sunt quippe sacerdotes quibz do-
minus tātam in mūdo pre omnibz cōtulit grām z honorem.

Apiencia **E**cce cōputati sunt scz sacerdotes inter fi-
lios dei. z inter scōs foris illoz est scz sacerdotū. **M**e-
rito ergo gaudete z bñdicite vos sacerdotes dñi do-
mino. laudate z superaltate eū in secula. qui vos ad tantam
dignitatem z grām elegit. **E**t grās agite ei pro tātis bñficijs
pñtibz preteritis z futuris z eternalibz tēporalibz z spūali-
bus. z rogatē suppliciter dicentes **C**ōfirma hoc deus qđ o-
patus es in nobis per immēsam grām tuam in pñti. z presta
vt cum omnibz nobis cōmissis z ōnibz fidelibz z cū omnibz
sanctis z angelis tuis in futuro in regno celoꝝ p̄fiteamur no-
mini tuo scō. z gloriemur in laude tua in eternum.

Dominus noster pōtifer de testibz sacerdotalibz misti-
cam vt summus sacerdos camisiā induit in almo
vtero scz beate p̄ginis marie **M**inistri s̄o iudeoꝝ
dederūt ei amictū alapis cōtextum **H**erodes albam. quādo
illusit eū alba veste indutū **M**inistri pilati cingulū qñ flagel-
lis ceciderūt eū **D**ederūt ei phanonem qñ ligauerūt eum ad
colūnam. stolā sputis cōtextam **C**asulam : qñ induerūt euz
veste purpurea dicētes **A**ue rex iudeoꝝ **L**anceam pro bacu-
lo **C**rucem pro sede episcopali **S**pineam coronā pro infula
Clauum in pedibz p sandalijs **C**lauos in manibz p anulo z
chirotecis **S**icqz ornatus pontifex noster primo tēplū asper-
sit. missam cātavit **H**ely hely. postea indulgētiā dedit di-
cens **P**ater dimitte illis zc. **P**relati temere credūt sibi cūcta
licere **A**redidit z cayphas omne nefas sibi fas. **V**e misero
mūdo. ve primo. veqz secūdo **V**e per pōtificum dedec⁹ hoz-
rificum **P**ontifices muti. de iure suo male tuti **Q**uāuis cor-
nuti. nō audent cornibus vri

Atra sex vicibus fudit christus sanguinem suū p no-
bis **P**rimo in circūcissione. z hoc fuit nostre redēpti-
onis iniciū **S**cdo in orōne. z hoc fuit nostre redēp-
tionis desiderium. **T**ercio in flagellatione **Q**uarto in coro-
natione. z hoc fuit nostre redēptionis meritū. qz liuore ei⁹
sanati sumus **Q**uinto in crucifixione z hoc fuit nostre redēp-
tionis p̄cium. tūc enim que nō rapuit exoluit **S**exto i la-

teris a pertione. ⁊ hoc fuit nostre redēptionis sacramentum
quā in exiuit sanguis ⁊ aqua **S**anguis in remissionē pctō
rum ⁊ aqua ad lauacrum baptismi sacrificādum.

Finit stella clericorum

In laudem libelli

Aspice pñtis **D** clerice dicta libelli.

Nomen pastoris quisq̄s habere voles
Terrenis nunq̄s vel paucum rebus adhere
Nūc mūdum spernens : celica sola pete
Quāta mentis acie perpendere debet
Is qui pastoris accipit officium
Re pro diuitijs curam sibi vendicet ip̄e
Et non vt populo dogmate subueniat
Crede: tuo dabitur merces cōdigna labori:
Apte si proprium reperis ip̄e gregem
Ilicitus si fecet amor te diuitiarum
Letheas ditis ingrediēre domos
Labitur ex vero si quis tuus agnus ouili:
Ad christi caulam dulcius hūc reuoca.
Verus pastor ouem ad summum ducat ouile
Terrenos cum artus spūs exuerit.

Impressum dauentrie per **J**aco/
bum de breda **A**nno domtñi **M**.cccc.
xci. **D**ecima quarta die **A**prilis.

